

מבט לשבת: פרשת "חוקת" חומש במדבר

מעובד על פי שיחות הרבי מליובאוויטש

על פרות, על נחשים, ועל "חוקים" שלא מבינים!

אפשר לתהות לרגע, שהפעם התורה מעבירה לנו שיעור מזורז ומיוחד בזואולוגיה.

פרשתנו פותחת בסוג מיוחד מאד של "פרה אדומה". ידוע שכמוהו היו כבר תשע. הראשונה אצל משה רבנו, והתשיעית בימי בית שני, ברשותו של כהן גדול, אישיות לא מפורסמת, ישמעאל בן פיאבי (מי מכיר מי יודע?). לעשירית, האחרונה-אחרונה חביבה, לה במיוחד כולנו מצפים. היא תופיע בקרוב, בגאולה האמיתית!

שלמה המלך, הידוע כחכם מכל אדם, "הרים ידיים" והודה: "אחכמה – והיא רחוקה ממני". לא הבין מה טמון במצוות פרה אדומה, ולמה לא ירוקה או לפחות "כחול-לבן". נשגבה הדעת מדעת את כוונת הבורא. רק למשה רבינו גילה הבורא את פשרה של מצווה תמוהה זו.

הפרדוקס במצווה זו נעוץ בעובדה שמי שעוזר לאחרים להיטהר באמצעות אפר הפרה הזו, הוא עצמו נטמא כתוצאה ממגעו עם אותו אפר. איך אפשר? הטמא נטהר, והטהור נטמא, זה נראה "הפוך על הפוך"!

למצווה המיוחדת הזאת, ניתנה בתורה הכותרת: "**חוקת התורה**", ולא "חוקת הפרה", משום שהיא משמשת מודל לכלל המצוות והחוקים שבתורה, אשר אנו נדרשים לקיימם לא משום הבנתנו האישית, אלא, **כי כך ציווה הבורא!** זה כולל את המצוות המובנות והברורות לנו (כגון: "לא תרצח", "לא תגנוב" כיבוד הורים, וכו') כמו את אלה שאין לנו כל הסבר הגיוני עליהן (כגון: איסור לבישת שעטנז, צמר ופישתה יחד, או איסור אכילת חזיר, וכו').

לא די היה לנו בעניין "סתום" זה של אותה פרה, וכבר צץ בפרשה עניין "סתום" נוסף - **נחשים!** (ממש בלי קשר לימי הקיץ הלוהטים ששומה להיזהר מהם...).

מסופר בפרשה על הוראה חד-פעמית, שניתנה למשה ע"י הבורא, כאשר בני ישראל התלוננו כנגד משה, ורטנו על "הלחם הקלוקל, קלוקל?! – מן", שירד משמיים, וטעמו היה "כצפית בדבש". היתה להם "מסעדה – סינית" למהדרין שבמהדרין חנים, בלי עמל וללא תשלום כלשהו, אבל פיהם לא פסק מלשפוף קיתונות של רותחין על משה. הבורא החליט להענישם. אבל מה עניין הנחשים? הנחשים הללו הכישו והמיתו רבים מהעם, ומשה רבנו, חס וריחם, מחל על כבודו ועלבונו, ונחוש היה להצילם! הקב"ה נעתר לתפילותיו, ופסק: "עֲשֵׂה לָךְ שֶׁרָף (נחש) ושים אותו על גֵּס, (גבוה), והיה כל הנשוף וְרָאָה אותו וְחָי".

לכאורה זה לא מובן! הנחש, הזכור לנו מחטא עץ הדעת, אשר מאז, איבך כרותה בינו לבין האדם, עד שנאמר: "הטוב שבנחשים, רצוץ את מוחו", מה העניין להעלותו על גֵּס, להביט בו ולזכות בחיים? וכבר תהו על כך חז"ל: הנחש - ממית או מחייה? והם גם משיבים לנו. "בזמן שהיו ישראל מסתכלים **כלפי מעלה**, ומשעבדים את לבם לאביהם שבשמיים – היו **מתרפאים!**"! כלומר, אותו הנחש, שורש המיתה וסמל הרוע, מציאותו גרמה שהעם יביט כלפי מעלה, כלפי שמיא, "יפקח את עיניו" ויווכח שיש בעל-בית לעולם - והתובנה הזאת תזכה אותו בחיים.

בפנימיות התורה, הנחש, כל נחש, כמובן, לא הוא ממית, כשם שלא הוא שמעורר לחיים. אין בכוחו ולא כלום. הנחש הזה, (כמו כל נברא), הוא "כלי" ביד הבורא, אשר ברצונו ממית – וברצונו מחייה. כאן הנחש בא לעורר תזכורת (קצת מפחידה, אבל גם מעודדת), והכרה שהכל בידי שמיים! אותו נחש, אשר מאז ימי בראשית, הוא סמל למקור הרע והפיתויים, הפך בפרשתנו לתמריץ המעורר לשינוי והתחדשות (הריהו משיל את עורו וזוכה "לבגד חדש" מידי שנה). כך, מי שנשא עינו אליו בפליאה, ותנה על מעשיו למעלה - השיל אף הוא מעצמו את מה שלא טוב, שינה כיוון – והתחדש בטוב! לעיתים, די רק לכונן את המבט למעלה, ואז, מאליו, הלב מתעורר - וכבר הכל יותר טוב ...

יהי רצון שנזכה בקרוב ממש לקיים מצוות "פרה אדומה", ונזכה להביט תמיד למעלה בתודה - בגאולה האמיתית והשלימה.

שבת שלום ומבורך